

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Кваліфікаційна робота

магістра

**на тему: «АНАЛІЗ КОНТЕНТУ ВЕБ-САЙТІВ ДЕРЖАВНИХ АРХІВНИХ
УСТАНОВ УКРАЇНИ»**

Виконав:

здобувач 2 курсу магістратури
денної форми навчання
спеціальності

029 Інформаційна, бібліотечна
та архівна справа

Желтоног Олександр Сергійович

Науковий керівник:

Філіпова Людмила Яківна

доктор педагогічних наук, професор
кафедри цифрових комунікацій та
інформаційних технологій

Рецензент:

Захарова Ірина Володимирівна

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційної,
бібліотечної, архівної справи та

соціально-гуманітарних дисциплін
Східноєвропейського університету
ім. Р.Аблязова (м. Черкаси)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ СТАН ВЕБ-САЙТІВ АРХІВНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ.....	6
1.1. Теоретичні та методичні основи дослідження.....	6
1.2. Особливості цифрових архівних ресурсів в Україні. Роль Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства (УНДІАСД).....	9
1.3. Організація архівних веб-сайтів України у мережі Інтернет.....	11
РОЗДІЛ 2. ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ВЕБ-САЙТІВ ДЕРЖАВНИХ АРХІВНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ У МЕРЕЖЕВОМУ ПРОСТОРІ.....	14
2.1. Аналіз веб-сайтів українських та зарубіжних архівних установ	14
2.2. Порівняльна характеристика контенту веб-сайтів обласних державних архівів України.....	18
2.3. Напрями удосконалення контенту веб-сайтів обласних державних архівів.....	32
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36
ДОДАТКИ.....	40

ВСТУП

Актуальність: Актуальність зазначеної теми значно зросла останнім часом, у зв'язку з трагічними подіями, через які проходить наша держава з 24-го лютого 2022 року, а також через стрімкий розвиток світової діджиталізації та глобалізації, темпи яких значно зросли після пандемії коронавірусної хвороби Covid 19.

Повномасштабне російське вторгнення показало, що одними з перших речей, які загарбники хотіли б знищити, були саме фізичні архіви, які зберігали в собі достовірну інформацію про нашу історію як незалежної держави України, так і держави УРСР у складі Радянського Союзу, а також інформацію з більш ранніх часів, бо інформація – це надзвичайно важливий інструмент впливу, відібравши який вони б мали змогу маніпулювати нашою ідентичністю та нав'язувати власний фактаж, який далекий від реальних подій та не має нічого спільного з достовірністю. Ця ситуація підтверджує важливість оцифрування архівів, і розміщення їх матеріалів на веб-сайтах державних архівних установ, бо цифрові копії значно важче знищити, ніж фізичні оригінали.

З цього випливає інший аспект актуальності - збереження культурної спадщини. Україна має надзвичайно багатий культурний спадок, і державні архіви відіграють ключову роль у збереженні та документуванні цієї спадщини. Аналіз вмісту їхніх веб-сайтів допоміг визначити, наскільки успішно і якісно архіви виконують свої завдання щодо збереження цінних історичних документів.

Крім цього, через веб-сайти архівів здійснюється забезпечення доступності до інформації. Розвиток України як незалежної держави супроводжується відходом від радянських традицій, зокрема це й стосується ведення архівів та доступів до інформації, яку вони зберігають. Дослідження

веб-сайтів архівних установ допомогло визначити наскільки легко користувачі можуть знайти та отримати доступ до архівного матеріалу за потреби.

Пандемія Covid-19 показала всьому світу наскільки цифрові технології впливають на людство та як стрімко змінюється світ під їх впливом, тому аналіз веб-сайтів архівних установ дав змогу з'ясувати чи впроваджуються сучасні технології та методи у роботі архівів.

У контексті інтеграції України в ЄС, а також через підвищену увагу всього світу до ситуації в нашій державі та надання фінансової та військової допомоги іноземними партнерами, дуже важливим є забезпечення прозорості: державні архіви повинні забезпечувати належний доступ до інформації для громадськості, у тому числі для незалежних медіа. Аналіз веб-сайтів допоміг виявити, наскільки цей принцип дотримується та як можна поліпшити доступність документів і даних, але при цьому врахувати питання безпеки.

Вивчення теоретичної основи діяльності державних архівів у реаліях цифрового світу знайшло відображення у працях вітчизняних науковців та професійних архівістів, таких, як: Г. Боряк, Л. Дубровіна, А. Кисельова, М. Васильченко, Ф. Валаччі, С. Литвинська, Н. Коржик та інші.

Метою дослідження є аналіз контенту веб-сайтів державних архівних установ України задля визначення поточного стану та перспектив розвитку цих онлайн ресурсів.

Досягнення поставленої мети обумовило постановку наступних **завдань**:

- провести огляд теоретичних основ дослідження;
- визначити особливості цифрових архівних ресурсів в Україні;
- здійснити порівняльний аналіз контенту веб-сайтів обласних державних архівів України;
- охарактеризувати перспективні напрями розвитку веб-сайтів України в міжнародному інформаційному просторі.

Предметом дослідження є контент веб-сайтів обласних державних архівних установ України, які вважаються офіційними джерелами інформації відповідно до чинного законодавства, адже мають електронну адресу в доменній зоні rada.gov.ua., що вказує на те, що ці веб-ресурси забезпечуються і технологічно підтримуються Апаратом Верховної Ради України.

Методами, використаними у цьому дослідженні, є такі теоретичні методи, як аналіз, абстрагування та узагальнення. Крім цього, збір даних про наповнення, структуру та зміст веб-сайтів обласних державних архівних установ проводився за допомогою моніторингу їх середовища. Усі використані методи спрямовані на всебічне розкриття зазначеної теми та надання критичної оцінки стану розвитку веб-сайтів державних архівних установ.

Структура наукової роботи підпорядкована досягненню мети та завданням дослідження і складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНИЙ СТАН ВЕБ-САЙТІВ АРХІВНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

1.1. Теоретичні та методичні основи дослідження

Репрезентація архівних установ у глобальному комунікаційному просторі через веб-сайти є надзвичайно важливою на сучасному етапі розвитку архівної справи. Саме тому ця тема досліджується вже тривалий час багатьма науковцями, зокрема Г. Боряк, Л. Дубровіною, А. Кисельовою, М. Васильченко, Ф. Валаччі, С. Литвинською, Н. Коржик та іншими.

С. Литвинська звертає увагу, що «електронні ресурси відіграють важливу роль у здійсненні інформаційно-комунікаційної функції архіву і мають деякі переваги порівняно з традиційними засобами комунікації, а саме: формування позитивного образу установи; цілодобова доступність інформації для користувачів з усього світу; оперативне оновлення інформації; урахування запитів та пропозицій користувачів; надання великого обсягу інформації, можливість отримання мультимедійної інформації; персоналізація інформації, призначеної для певної цільової аудиторії; багатоаспектний та швидкий пошук необхідних даних у великих масивах інформації; отримання даних про відвідуваність вебсайту, тобто про його результативність як засобу комунікації.» [2]

Важливою подією, яка заклала фундамент розробки теоретико-методичних та організаційних засад формування електронних архівних ресурсів у світі вважається прийняття XXXII Генеральною конференцією ЮНЕСКО «Хартії про збереження цифрової спадщини» (Charter on the Preservation of Digital Heritage) у 2003 році. В цій Хартії зазначається, що цифрова спадщина — це унікальна скарбниця людських знань, створена як у цифровому форматі, так і в результаті конверсії наявних ресурсів на аналогових носіях.[3]

З цього можна зробити висновок, що поняття цифрової спадщини охоплює собою культурну спадщину, яка початково створена у цифровій формі, а також створення електронних копій документів та інших артефактів, що мають важливе історичне значення. Отже, зразком цифрової спадщини може бути як і електронна копія паперових документів, так і оригінал, який існує тільки в цифровому виді.

Для збереження та належного захисту цифрової спадщини створюються і функціонують цифрові архіви. Вважається, що найголовнішим завданням таких архівів є їх доступність для усіх поколінь, як теперішніх, так і майбутніх.

Але цифрові архіви, зважаючи на їх природу та складність внутрішньої побудови, не можуть існувати в інтернет просторі у тому вигляді, в якому існують фізичні архіви. Тож у глобальному просторі загальної комунікації вони репрезентовані саме через веб-сайти архівних установ.

Завдяки такому формату трансляції забезпечується цілодобовий доступ до архівних джерел інформації для усіх охочих, що полегшує взаємодію громадян з архівами, а також знімає додаткове навантаження з державних органів, що позитивно впливає на загальну динаміку.

Першим кроком до розроблення теоретико-методичних та організаційних засад формування цифрових архівних ресурсів в Україні вважається праця Л. Дубровіної, адже вона вже наприкінці 1990-х рр. окреслила необхідність розроблення спеціалізованого програмного забезпечення для створення автоматизованих архівних систем [4].

До дослідження цієї теми також доєднались М. Васильченко та А. Кисельова. Вони звернули увагу на необхідність існування змістовних веб сайтів архівних установ як комплексних «електронних довідників оперативного характеру». Як наголошує А. Кисельова, «існування такого сайту є неодмінною умовою подальшого розвитку засобів оперативного надання архівної інформації

споживачам, інноваційної діяльності архівних установ, розвитку теорії і практики архівної справи в умовах інформатизації суспільства» [5].

Значний внесок у дослідження цієї теми також зробили Г. Боряк [6, 7], Ф. Валаччі [8], Л. Климчук [9], Л. Яременко [10]. Основним вектором їх досліджень були саме технологічні аспекти репрезентації архівів у глобальній мережі Інтернет.

Дослідники зазначили, що важливим кроком на шляху інформатизації галузі було створення веб-порталу Державної архівної служби України «Архіви України», який є потужним інтегруючим інформаційним ресурсом, що містить величезний масив різнопланових відомостей про документальну спадщину України. Подібні веб-портали існують і у інших державах, тож його створення було послідовним та важливим кроком у розвитку архівної справи.

Незважаючи на таку кількість досліджень та ґрунтовних аналізів, більшість веб-сайтів архівних установ досі потребують значного доопрацювання. Багато науковців звертають увагу на те, що необхідно приділити більше уваги наповненню веб-сайтів архівних установ, щоб ті належним чином виконували усі покладені на них функції.

1.2. Особливості цифрових архівних ресурсів в Україні. Роль Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства (УНДІАСД)

Основна особливість цифрових архівних ресурсів полягає в тому, що вони активно формуються та розвиваються. Зважаючи на відносно молодий вік незалежності нашої держави, а також історико-соціально-культурний контекст – це цілком нормальне явище, проте все ж відчувається потреба у прискоренні темпу цього розвитку.

На даний момент на законодавчому рівні відсутнє закріплення чіткої дефініції поняття «цифровий архів». Л. Філіпова дослідила це питання і провела розмежування між поняттями «цифровий» та «електронний» архів: «цифровий архів» містить цифрові джерела архівів (фотозображення, звукозаписи, кінофільми, ноти, ілюстрації тощо), тобто оцифровані архівні матеріали, які відскановані, розпізнані та відповідають усім умовам оцифрування документів. В електронних архівах збирають електронні колекції, які охоплюють як оцифровані документи, так і решту електронних документів, які вже були створені за допомогою комп'ютерної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій»[31].

З практики та аналізу думок фахівців у цій галузі можна зазначити, що до базових ознак цього поняття відносяться два елементи: електронний контент та довідково-пошуковий апарат. Види електронного контенту та формат і вид довідково-пошукового апарату, в свою чергу, залежить від спрямування архівної установи та її місця у системі архівів.

Загалом усі цифрові архіви можна класифікувати таким чином:

- за рівнем кумуляції інформації: міжнародні, національні, державні, обласні (регіональні), муніципальні (міські), ресурси інших архівних установ, громадських організацій тощо;
- за змістом – універсальні та тематичні.
- за характером інформації: первинні, вторинні, змішані [5].

Класифікація може бути значно ширшою, але ці елементи найбільш широко охоплюють загальний поділ. Незважаючи на чіткість поділу, саме наповнення цифрових архівів потребує значного оновлення.

Н. Коржик звертає увагу на те, що: «нині першочерговим завданням інформатизації архівної галузі України є створення автоматизованих інформаційно-пошукових баз даних, потужних повнотекстових колекцій поцифрованих копій архівних документів з можливістю віддаленого доступу» [11].

Питання розвитку та покращення цифрових архівів нашої держави віднесено до компетенції Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства (УНДІАСД). Це державна науково-дослідна бюджетна установа в системі державних архівних установ України, що підпорядковується Державній архівній службі України. Головна мета діяльності УНДІАСД полягає в розробленні науково-теоретичних та нормативно-методичних проблем розвитку архівної справи та документознавства [12].

Одним з пріоритетних напрямів наукових досліджень УНДІАСД залишається питання нормативно-методичного забезпечення впровадження електронного документообігу та архівного зберігання електронних документів у форматі цифрових архівів. На основі проведеного кілька років тому дослідження інформаційних об'єктів приймання-передачі електронних документів, їх структури та змісту, цією установою було розроблено методiku та підготовлено методичні рекомендації з приймання-передачі електронних документів до державних архівних установ та архівних відділів міських рад, що

спрямовані на унормування процесу приймання на архівне зберігання електронних документів.

Це значний крок до цифровізації архівів, тож зрозуміло, що роль УНДІАСД у формуванні та належному формуванні цифрових архівів – неоціненна.

1.3. Організація архівних веб-сайтів України у мережі Інтернет.

Як вже зазначалось раніше, репрезентація архівних ресурсів у глобальному комунікаційному просторі здійснюється через сайти архівних установ.

Ці сайти разом становлять єдину систему, поділ в якій проводиться за певними критеріями: ієрархія важливості інформації (загальні та спеціальні фонди), територіальний принцип (центральні та регіональні), функціональне спрямування (звичайні архіви та науково-дослідні установи).

Саму систему та доступ до її елементів можна побачити на сайті Державної архівної служби – офіційному веб порталі органу виконавчої влади. У розділі «Мережа установ» представлено 5 категорій архівних установ:

- Центральні державні архівні установи України;
- Галузеві державні архіви;
- Державні архіви областей, м. Києва;
- Науково-дослідні установи;
- Установи страхового фонду документації [13].

В свою чергу, кожна категорія складається з ряду установ, що мають свій сайт. Залежно від територіального розташування та функціонального призначення установи контент сайтів різниться, але всюди є дещо спільне – це обов'язкові елементи, передбачені «Основними правилами роботи архівів

України», схвалених колегією Державного комітету архівів України 03.02.2004 р. (далі – Правила).

У пункті 11.6.4. Правил зазначено, що до обов'язкових елементів структури веб-сайту архіву відносяться:

- історична довідка;
- дані про склад і зміст фондів;
- перелік та характеристика основних фондів;
- інформація про унікальні та особливо цінні документи;
- характеристика довідкового апарату;
- відомості про режим роботи архіву і читального залу;
- порядок доступу до документів [14].

Однак Н. Коржик звертає увагу на те, що: «цей перелік складових вебсайту нині є застарілим, оскільки спрямований переважно на презентативну, а не пошуково-комунікативну функцію. Вивчення зарубіжного досвіду розвитку ефективної та інтерактивної архівної інтернет-комунікації дозволяє засвідчити, що стратегічним напрямом діяльності національних архівів світу стає надання онлайн-доступу до повнотекстових архівних ресурсів, які оснащені автоматизованими інформаційно-пошуковими системами»[15].

Зазначена думка й справді слушна - Правила давно не оновлювали, а з початку нульових вже сплило достатньо часу, розвиток інформаційних технологій пішов далеко вперед, тож перелік було б варто оновити та адаптувати відповідно до сучасних реалій та потреб суспільства. Крім цього, було б добре запозичити іноземний досвід та спробувати імплементувати його у нашу архівну систему, врахувавши певні вітчизняні правила та традиції ведення архівів.

Окрім елементів з зазначеного переліку, на сайті державної архівної установи можуть бути різні види та форми контенту. Л. Божук слушно зазначає, що: «веб-сайт архівної установи умовно можна назвати новим видом архівного довідника – комплексним електронним довідником оперативного характеру. Можливості такого довідника досить широкі: він може включати описову (повідомлення, хроніка, огляд тощо), бібліографічну та археографічну (каталоги, покажчики, списки, переліки), едиційно-текстову (публікація джерел та наукових ресурсів), зображувальну (зокрема й кіно-фото ресурси) інформацію, у т. ч. й краєзнавчого змісту, бази даних тощо»[16].

Загалом наповнення сайту архівної установи залежить від її місця у системі архівів, територіальних особливостей, спрямування самої установи, а також від матеріального забезпечення і наявності відповідного персоналу, який би займався наповненням веб-сторінки.

РОЗДІЛ 2. ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ВЕБ-САЙТІВ ДЕРЖАВНИХ АРХІВНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ У МЕРЕЖЕВОМУ ПРОСТОРИ

2.1. Аналіз веб-сайтів українських та зарубіжних архівних установ

Порівняння сайтів українських та зарубіжних архівних установ допомогло побачити, на якому рівні знаходиться розвиток веб-сайтів архівів у нашій державі, а також те, над чим ще варто працювати.

Відзначимо, що більшість веб-сайтів українських архівів легко знаходяться пошуковою системою Google, проте досі є архіви, які важко знайти і отримати до них доступ. Іноземні архіви легко знайти. Контент українських архівів доступний, переважно, українською мовою (є певні винятки, де наявні ще англійська, польська, російська мови та навіть іврит, але це досі рідкість), у той час коли зарубіжні архіви на постійній основі доступні національною мовою країни та англійською і французькою мовами.

Самі архівні матеріали на українських сайтах все ще у доволі обмеженому доступі – мало документів переведено у цифрові копії, а ті, що є – важко знайти, або їх оформлення на сайті бажає кращого. Немає чіткого поділу за контентом та часовими рамками створення оригіналу документу, загалом відсутня логіка послідовності оцифрування матеріалів. Дуже частою є ситуація, коли на сайті наявні матеріали, наприклад, датовані початком 19-го століття, а слідом йдуть матеріали з початку 21-го століття, документи за 20 століття – відсутні, хоча у фізичному архіві такі матеріали наявні. Натомість у іноземних архівах все послідовно і виважено, у вільному доступі знаходиться величезна кількість архівних матеріалів, пошук матеріалів на сайті не займає багато часу через

правильно оптимізовані інформаційно-пошукові системи, а також продуману мапу сайту та чітку структурування контенту. Крім цього, усі матеріали поділені за секціями, що охоплюють найбільш важливі сфери життя, в той час коли на українських сайтах поділ проводиться, здебільшого, за опорними моментами в історії – голодомори, репресії, тощо.

Важливим аспектом доступності є інклюзивність, адже розвинуте демократичне соціальне суспільство мусить дбати про всіх його членів, у тому числі і про людей з обмеженими можливостями. Більшість сайтів українських архівів досі не мають веб-версії для людей з порушеннями зору, або ж мають, але через неправильно продуману навігацію сайту цю версію знайти вкрай важко. Дуже часто ця версія погано оформлена та потребує значного доопрацювання. У той же час, більшість сайтів зарубіжних архівів мають чудову інклюзивну версію, яку можна легко знайти, вона дозволяє більшій кількості людей мати доступ до контенту, навіть не зважаючи на фізичні особливості.

Загалом спільним є загальна структура веб сайтів, зазвичай це такі категорії:

- нормативно-правова база (архівне законодавство та інші нормативно-правові акти, які є важливими у рамках внутрішньої політики держави – в Україні це, наприклад, боротьба з корупцією)
- тематичні виставки;
- міжнародне співробітництво;
- конференції та зустрічі;
- загальна контактна інформація;
- новини та інші публікації;
- довідкова інформація;
- послуги, які надають установи;

- бази даних та каталоги.

Для іноземних сайтів архівів ще характерні різні канали зворотного зв'язку та інтерактивні елементи для більшого залучення користувачів.

За популярністю та рівнем інтегрованості комунікаційно-пошукових систем можна виокремити 3 іноземні сайти: сайт Національного архіву Великобританії, Національного архіву Австралії та Національного архів Канади.

Національний архів Великобританії – на цьому сайті доступна величезна база даних Великобританії, доступ можна отримати через такі категорії як: доступ до архівів, результати переписів населення, документи Online, база даних медичної документації та багато інших.

Варто зазначити, що у Великобританії з 2009 р. працює програма активного захоплення (active capture programme) – це систематичне зберігання веб-сайтів найважливіших установ держави, яка успішно себе показала і значно збільшила обсяги наповнення архіву [17].

Чи не найкращим за багатьма показниками вважається сайт Національного архіву Австралії. Він вміщує колосальний обсяг цифрової інформації, зокрема описи 80 тис. колекцій (series), а також інформацію про понад 9 тис. фондоутворювачів та власників зібрань. Окрім звичайного пошуку, тут також доступний візуальний, є можливість пошуку та отримання фотодокументів [18].

Національний архів Канади вважається одним зі світових лідерів у сфері представлення архівних ресурсів в Інтернеті. Інтегрована система «ArchiviaNet» цього архіву забезпечує доступ до більш ніж 10 спеціальних (тематичних і регіональних) баз. Це величезний сайт зі складною архітектурою, має безліч категорій, через які користувачі мають змогу отримати доступ до потрібної їм

інформації. Загальний обсяг даних сайту – близько 5 петабайтів (понад 85 мільярдів веб-документів). [19].

Ще одна відмінність – поки вектор розвитку цифрових архівів в Україні спрямований на формування та наповнення цих сайтів, іноземні колеги вже працюють над удосконаленням цієї системи і зменшенням ролі людини у виконанні процесів оцифрування та контролю, шукають способи ще більше автоматизувати процес та потурбуватися про кібербезпеку. Найбільші іноземні сайти мають власні системи захоплення та збереження даних, де участь людини в оцифруванні мінімальна.

Підсумовуючи, можна сказати, що розвиток архівної справи у кожній країні різний. Він залежить від багатьох факторів – рівня економіки країни, соціальних, культурних та історичних особливостей, а також рівня розвитку комунікаційних технологій. Україні в цьому плані важко, тож природньо, що спостерігається певне відставання від темпу інших держав, але необхідно його надолужувати, змінювати внутрішню політику держави стосовно цього питання, виділяти більше фінансування, тощо. Звісно, в умовах воєнного стану це не пріоритетне завдання, але після його закінчення було б варто все ж таки звернути більше уваги на архівну справу.

2.2. Порівняльна характеристика контенту веб-сайтів обласних державних архівів України

Для порівняльної характеристики контенту веб-сайтів обласних архівних установ було обрано 10 архівів: Державний архів Закарпатської, Івано-Франківської, Рівненської, Київської, Черкаської, Чернігівської, Полтавської, Харківської, Одеської та Вінницької областей.

При виборі за основу було взято територіальний принцип та бажання отримати максимально повну картину стану розвитку веб-сайтів у різних частинах України, тож було обрано архівні установи тих областей, які дають найбільше територіальне охоплення. Таким чином було проаналізовано сайти архівних установ заходу, сходу, півночі, півдня та центра України.

Аналіз проводився за такими критеріями:

Прозорість – відповідність найменування сайту його функціональному призначенню, висвітлення нормативної бази.

Доступність – можливість отримання доступу до сайтів за протоколами каналів http, підтримка різних браузерів, коректна мобільна версія, швидкість доступу, наявність пошукової системи по базі даних установ, інклюзивність.

Зручність користування (користувацький досвід) – зрозуміла навігація розділами та секціями сайту, зручний перехід між сторінками, чітко складена мапа сайту, активні гіперпосилання, візуальне оформлення, легкість сприйняття інформації.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – наявність соціальних мереж та доступ до них, можливість отримання послуг.

Засоби доступу – електронні путівники сайтом, електронні каталоги, реєстри та виставки матеріалів.

Такі критерії обрані на основі матеріалів моніторингу веб-сайтів архівних установ для вирішення завдань визначених міжнародним проектом в рамках InterPARES Trust [32].

Система оцінки: задля кращого розуміння рівня розвиненості того чи іншого критерію було використано 5-ти бальну систему, де:

- 1 – критерій розвинутий слабо, потребує значних доопрацювань;
- 2 – критерій на задовільному рівні;
- 3 – критерій на середньому рівні розвитку;
- 4 – критерій добре розвинений;
- 5 – критерій відмінно розвинений.

Задля чіткості і ясності ситуації, бали по кожному критерію для архівів систематизовані у таблиці – Додаток А.

1. Державний архів Закарпатської області

Прозорість: доменне ім'я сайту – dazo.gov.ua, незважаючи на те, що це аббревіатура офіційної назви архіву, підбрано не зовсім вдало, бо з нього не зрозуміло, що це архів. Це не дуже добре для оптимізації сайту, адже автоматичні пошукові системи у випадку, коли користувачі вводять пошукове слово «архів», не будуть подавати цей сайт першим у листі пошукових результатів. Але при пошуку за словосполученням «архів Закарпаття» - цей сайт справді перший у пошуку.

На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, виділено окремі розділи, при переході можна ознайомитись з нормативно-правовими

актами різного формату, окремо є розділ «Очищення влади», «Доступ до публічної інформації», «Запобігання проявам корупції».

Доступність: сайт без проблем відкривається і коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт не адаптований під перегляд для людей з особливими потребами – відсутня версія для людей з вадами зору. Доступна лише одна мова – українська.

Сайт завантажується швидко, на головній сторінці знизу зліва є пошук, яким можна скористатись – працює непогано, але спочатку видає новини по темі запиту, а потім вже самі фонди, хоча було б доцільніше отримувати зразу можливість доступу до архівної інформації, а не до новин.

Зручність користування (користувацький досвід) – сайт має гарну архітектуру, навігація розділами та секціями сайту зрозуміла, перехід між сторінками зручний, чітко складена мапа сайту. Загалом він візуально привабливий, простий та лаконічний, певною мірою доволі сучасний.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті доступний перехід лише на сторінку архіву в Facebook, інших соціальних мереж не представлено. Архів надає усі види послуг, постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів» [21].

Засоби доступу: на сайті представлена інформація про процес розсекречування архівної інформації, окремі підбірки архівних фондів, а також сам електронний архів, що містить видання, оцифровані документи, списки фондів, оцифровані описи. Усі матеріали відсортовані і доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них [20].

2. Державний архів Івано-Франківської області

Прозорість: доменне ім'я сайту повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде зазначене посилання. Проте, пошукова система Google чомусь не видає одразу посилання на сайт, треба шукати його окремо на інших сторінках, що погіршує загальну картину пошуку.

На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна у розділі «Рубрики».

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – версія для людей з вадами зору знаходиться одразу на головній сторінці зліва. Доступні 3 мови сайту – українська, англійська, польська.

Сайт завантажується дуже довго – 37 секунд (при бажаній швидкості завантаження за 10-15 с.). Довге завантаження супроводжує абсолютно усі сторінки сайту у всіх браузерах. Ця проблема зберігається і у мобільній версії.

На головній сторінці вгорі одразу є пошук, яким можна скористатись – працює добре, але результати пошуку дуже погано завантажуються. За результатами пошуку спочатку з'являється електронний путівник по архіву та анотований реєстр описів, далі йде каталог метричних книг.

Зручність користування (користувацький досвід) – сайт має гарну архітектуру, навігація розділами та секціями сайту лаконічна і зрозуміла, перехід між сторінками зручний, чітко складена мапа сайту. Дуже сучасний та візуально приємний дизайн, який не перевантажує користувача.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті жодних соціальних мереж не представлено, тільки офіційна пошта та номер для звернень. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть

надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів».

Засоби доступу: на сайті є Е-архів, окремі підбірки архівних фондів. Всі матеріали відсортовані і доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них [22].

3. Державний архів Рівненської області

Прозорість: доменне ім'я сайту повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде посилання. Пошукова система при усіх запитах першим результатом пошуку подає саме його. На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна у розділі «Рубрики».

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – версія для людей з вадами зору знаходиться одразу на головній сторінці зверху зправа та дублюється у меню та футері сайту. Доступні 2 мови – українська та англійська.

Сайт завантажується дуже швидко, переходи по сторінкам теж швидкі.

На головній сторінці вгорі зліва біля кнопки меню є пошук, працює дуже добре, дає різні варіанти місцезнаходження того чи іншого матеріалу.

Зручність користування (користувацький досвід) – сайт має дуже добре продуману навігацію розділами та секціями, чітко складена мапа сайту. Дуже сучасний та візуально приємний дизайн, тут хочеться залишитись і продовжувати роботу з матеріалами, секції сайту гармонійно поєднанні в одному стилі, існує чітка ієрархія важливості інформації та її візуальний поділ.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті є посилання на сторінку архіву в Facebook та офіційна пошта та номер для звернень. Інших соц. мереж не виявлено, щоправда є опція поділитись матеріалами через Twitter та Facebook. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів», усі запити одразу поділені на секції за видами: «соціально-правові», «генеалогічні», «тематичні».

На сайті доступний інтерактивний елемент – 3D подорож «Віртуальне Рівне: подорож у часі головною вулицею міста». Зазначається, що цей проект ще поки у розробці, але можна переглянути, на якому етапі він знаходиться зараз. Загалом це надзвичайно корисна ініціатива, яка залучить більше відвідувачів до сайту.

Засоби доступу: на сайті є Е-архів, окремі підбірки архівних фондів та електронні виставки архівних матеріалів. Їх дуже багато, що свідчить про те як сильно просунувся цей архів у процесі цифровізації. Всі матеріали відсортовані і доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них. Ще є секції – «кіно-фото-відео матеріали», але зараз там немає ніяких матеріалів [23].

4. Державний архів Київської області

Прозорість: доменне ім'я повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде зазначене посилання. Пошукова система при усіх запитах першим результатом пошуку подає саме це посилання. На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна у розділі «Про архів».

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт не адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – версія для людей з вадами зору відсутня. Контент доступний лише українською.

На головній сторінці зліва біля хедеру є пошук, працює дуже добре, дає різні варіанти місцезнаходження того чи іншого матеріалу.

Зручність користування (користувацький досвід) – не зовсім зрозуміло, навіщо на сайті такий великий банер, який займає половину екрану головної сторінки і не несе загалом ніякої критично важливої інформації саме по роботі архіву. Цей же банер спочатку збиває з пантелику, адже не зрозуміло – ти потрапив на сайт архіву, чи якоїсь іншої установи. Загалом сайт має непогану навігацію розділами та секціями, чітко складена мапа сайту. Дизайн доволі нейтральний та мінімалістичний.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті відсутні посилання на соціальні мережі, але при переході до Е-архіву можна знайти посилання на сторінку архіву у Facebook, загалом є лише офіційні канали зв'язку. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів»

Засоби доступу: на сайті є Е-архів, окремі підбірки архівних фондів та електронні виставки архівних матеріалів, фільтраційні справи. Всі матеріали відсортовані і доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них [24].

5. Державний архів Черкаської області

Прозорість: доменне ім'я сайту повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде зазначене посилання. Пошукова система при усіх запитах першим результатом пошуку подає саме це посилання. На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна одразу у меню.

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – версія для людей з вадами зору знаходиться на головному банері вгорі справа. Контент можна переглядати 6 мовами: українською, англійською, польською, німецькою, російською та на івриті.

Сайт завантажується доволі швидко, переходи по сторінкам теж швидкі.

На головній сторінці одразу по центру є пошук, працює добре.

Зручність користування (користувацький досвід) – робота з сайтом не викликає проблем. Загалом сайт має непогану навігацію розділами та секціями, чітко складена мапа сайту. Дизайн доволі нейтральний та мінімалістичний.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті відсутні посилання на соціальні мережі, є лише офіційні канали зв'язку. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів»

Засоби доступу: на сайті окремого Е-архіву немає, але є окремі підбірки архівних фондів та їх описів і анотацій, електронні виставки архівних матеріалів. Всі матеріали відсортовані і доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них, місцями посилання нікуди не ведуть [25].

6. Державний архів Чернігівської області

Прозорість: доменне ім'я сайту повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде зазначене посилання. Пошукова система при усіх запитах першим результатом пошуку подає саме це посилання. На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна також у меню.

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – є версія для людей з вадами зору, але вона підписана як «контрастний вигляд», така назва не зовсім коректна для розуміння, знаходиться у верхньому лівому куті Контент доступний лише українською.

Сайт завантажується доволі швидко, переходи по сторінкам теж швидкі, але вигляд сторінок при переході місцями виглядає погано – просто як купа активних гіперпосилань незрозумілого характеру. Пошук по контенту знаходиться аж внизу меню сайту, не виділений окремо.

Зручність користування (користувацький досвід) – загалом навігація сайту непогана, але є питання до неймінгу розділів. Дизайн застарілий, блоки сайту зливаються між собою, захований і не виділений відповідним чином пошук та необхідність довго листати вниз – це великі мінуси. Місцями не вистачає структурованості і логіки.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті відсутні посилання на соціальні мережі, є лише офіційні канали зв'язку. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів»

Засоби доступу: на сайті є окремі підбірки архівних фондів та електронні виставки архівних матеріалів, Всі матеріали відсортовані і доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них, але після переходу погано оформлені сторінки [26].

7. Державний архів Полтавської області

Прозорість: доменне ім'я сайту повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде зазначене посилання. Пошукова система при усіх запитах першим результатом пошуку подає саме це посилання. На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна у меню.

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – є версія для людей з вадами зору, знайти її можна також у меню. Контент доступний лише українською.

На головній сторінці зліва над меню є пошук, працює дуже добре.

Зручність користування (користувацький досвід) – загалом сайт має непогану навігацію розділами та секціями, чітко складена мапа сайту. Дизайн застарілий, але структурований, можна працювати без особливих проблем.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті у розділі «Контакти» є посилання на соціальні мережі – Twitter, Facebook, LinkedIn, месенджер WhatsApp. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів»

Засоби доступу: на сайті можна знайти оцифровані матеріали, але зовсім. Зазначається, що: «за умовами договору з корпорацією «FamilySearch» оцифровано та виставлено 259340 справ із фондів Державного архіву Полтавської області. Номера фондів, описів, справ і DGS-номера для зручності пошуку додаються у 7-ми таблицях Excel». Тобто сайт архіву є трансфером на іншу платформу, це не зовсім зручно. Електронні виставки архівних матеріалів також наявні [27].

8. Державний архів Харківської області

Прозорість: доменне ім'я сайту повністю повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде зазначене посилання. Пошукова система при усіх запитах першим результатом пошуку подає саме це посилання. На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна у меню.

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – версія для людей з вадами зору знаходиться на панелі вгорі зліва. Контент доступний 3 мовами: українською, англійською, російською.

Сайт завантажується доволі швидко, переходи по сторінкам теж швидкі.

Зручність користування (користувацький досвід) – сайт застарілий, має певні візуальні проблеми, але загалом структура непогана.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті є посилання на соціальні мережі Facebook та Twitter. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів»

Засоби доступу: на сайті є Е-архів, окремі підбірки архівних фондів та електронні виставки архівних матеріалів. Всі матеріали відсортовані і доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них [28].

9. Державний архів Одеської області

Прозорість: доменне ім'я сайту повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде зазначене посилання. Пошукова система при усіх запитах першим результатом пошуку подає саме це посилання. На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна у розділі «Діяльність»

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – версія для людей з вадами зору знаходиться у верхньому правому куті. Контент доступний 10-ма мовами (найбільший показник з усіх аналізованих сайтів): українською, англійською, німецькою, французькою, італійською, польською, румунською, іспанською, португальською та на івриті.

Зручність користування (користувацький досвід) – зручний і сучасний дизайн, нічого зайвого, спокійна колірна гама, гарна структуризація контенту сайту.

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті одразу у швидкому доступі є посилання на соціальні мережі Facebook та Instagram. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів»

Засоби доступу: на сайті є Е-архів, окремі підбірки архівних фондів, виставок, сортувальна система по алфавіту. Всі матеріали чітко розподілені і

доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них [29].

10. Державний архів Вінницької області

Прозорість: доменне ім'я сайту повністю відображає мету та завдання сайту, одразу зрозуміло куди веде зазначене посилання. Пошукова система при усіх запитах першим результатом пошуку подає саме це посилання. На самому сайті дуже добре організовано нормативну базу, знайти її можна у меню.

Доступність: сайт коректно відображається через браузер Chrome, Opera та Microsoft Edge, є адаптація під мобільну версію, тож доступний перегляд з телефону. Сайт не адаптований для перегляду для людей з особливими потребами – версія для людей з вадами зору відсутня. Контент доступний лише українською.

На головній сторінці зправа вгорі є пошук, працює дуже добре, дає різні варіанти місцезнаходження того чи іншого матеріалу.

Зручність користування (користувацький досвід) – половину екрану головної сторінки займає інформація про роботу читацької зали, але загалом навігація непогана, сайт лаконічний

Інтегрованість у глобальний медіа-простір – на сайті є посилання на сторінку архіву у Facebook, але воно дуже не примітне. Архів надає усі види послуг, передбачені постановою Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів», секція про надання послуг добре оформлена.

Засоби доступу: на сайті є Е-архів, окремі підбірки архівних фондів та документальні виставки архівних матеріалів. Всі матеріали відсортовані і

доступні у pdf форматі одразу після переходу за активним посиланням на них [30].

Завдяки аналізу цих 10 архівів було встановлено стан контенту цифрових архівних установ України – він є на незадовільному рівні. Обсяги доступної користувачам інформації критично малі, формат та пошукові системи застаріли та потребують оновлення. Дизайни сайтів також не сприяють нормальній взаємодії користувачів з архівними матеріалами, а навпаки – відштовхують. Доступність контенту лише державною мовою, та відсутність інклюзивних налаштувань також не покращують ситуацію. Відсутність інтеграції з соціальними мережами та чіткого висвітлення алгоритму надання послуг архівними установами сприяє лише закріпленню їх як установ закритого типу, до яких треба звертатись лише у випадку крайньої необхідності, що загалом погано впливає на імідж.

2.3. Напрямки удосконалення контенту веб-сайтів обласних державних архівів

Після аналізу поточного стану контенту веб сайтів архівів слід зазначити, що існує одразу кілька векторів можливого удосконалення та модернізації:

- Продовжити роботу над доступністю контенту: створити кілька мовних версій на сайті, для початку було б добре додати всюди хоча б англійську як одну з обов'язково доступних мов, подбати про інклюзивність - на кожному сайті має бути версія для людей з вадами зору, продумати чітку систему демонстрації оцифрованих матеріалів у форматі виставок, архівні матеріали мають бути доступними у форматі pdf, по зрозумілим посиланням, тощо.
- Покращити візуальну складову – відійти від застарілого і клішованого дизайну, який погіршує взаємодію користувача з сайтом та створює зайве когнітивне навантаження, належним чином впорядкувати розділи на сайтах.
- Працювати над наданням цілодобового онлайн доступу до повнотекстових архівних ресурсів, які оснащені автоматизованими інформаційно-пошуковими системами нормальної якості.
- Налагодити пошукову систему належним чином та створити нормальну базу даних по архівним матеріалам, упорядкувати це в зручні каталоги, можливо навіть спробувати додати теги та пошук по ключовим словам, врахувати у налаштуваннях пошукової системи можливу відсутність чіткості запиту від користувача.

- Створити канали інтерактивного зворотного зв'язку з користувачами, щоб мати змогу отримувати фідбек по їх взаємодії з сайтом та по якості інформаційного обслуговування загалом.
- Розвивати подачу послуг, які надають архіви. Не демонструвати їх просто у форматі тексту, з посиланнями на недійсне законодавство, а створити більш зрозумілу картину, детально показати процес отримання тієї чи іншої послуги.
- Додати інтерактивні елементи задля більшого залучення користувачів та отримання ними позитивного та корисного досвіду, а також покращення іміджу архівної установи. 3D тури, путівники на задану тематику, віртуальні виставки – усе це значно покращило би динаміку контенту таких сайтів.
- Інтегрувати соціальні мережі та показати через них відкритість до взаємодії, а також сучасність і відповідність часу.
- Значно збільшити обсяг цифрової бази.

Розвиток навіть кількох запропонованих напрямків значно покращить ситуацію і якість контенту, викликатиме більше довіри у користувачів та значно підвищить трафік відвідувань сайтів.

ВИСНОВКИ

За результатами багатоаспектного дослідження контенту веб-сайтів державних архівів України, визначено, що їх сучасний стан ще знаходиться на недостатньому рівні розвитку. Така ситуація спровокована цілим рядом причин: повільним розвитком архівної справи вже в незалежній державі після розпаду СРСР через пріоритетність інших галузей, браком належного технічного забезпечення та фінансування, соціально-культурним контекстом, на який активно впливала росія, воєнним станом та іншими.

Після огляду теоретичних основ дослідження варто зазначити, що в Україні існує потужна база науковців, які вже багато років ґрунтовно вивчають цю тему та пропонують напрямки розвитку. Особливості цифрових архівних ресурсів в Україні полягають у тому, що вони активно розвиваються і є доволі молодими, поки ще не існує чіткого підходу до визначення поняття «цифровий архів», тож існує поле для наукових і практичних розробок.

За підсумком аналізу контенту веб-сайтів обласних державних архівів України виявилось, що доступ до архівних матеріалів є досі доволі обмежений, а власне пошук необхідних документів є частіше занадто складним і недостатньо зручним для користувача. Тому постає завдання у доопрацюванні багатьох питань, серед яких: більша інформативність, доступність, інклюзивність відкритість та зрозумілість.

Проте окрім негативних явищ, також спостерігається позитивна динаміка – збільшення обсягів цифровізації, модернізація сайтів, розробка елементів, які б привертали увагу користувачів та збільшували б інтерес до архівних установ.

За результатами аналізу 10-ти архівних веб-сайтів слід відзначити позитивні характеристики обласних архівів Рівненської та Одеської областей –

їх можна вважати прикладами того, до чого варто рухатись усій архівній системі України. Крім цього, вони спростовують думку про неможливість створення ефективного робочого цифрового архіву в Україні.

Досвід іноземних колег свідчить про те, що варто підключати більше технологій до процесу цифровізації, можливо розробити власну систему сканування та захоплення даних у мережі Інтернет. Загалом було б корисно імплементувати певні зарубіжні напрацювання для створення ефективної стратегії розвитку контенту.

Також дуже важливо, щоб держава приділила цьому питанню більше уваги, бо без неї, як головного регулятора – розвиток залишатиметься на неналежному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про деякі питання функціонування офіційного веб-сайту та інших веб-ресурсів Верховної Ради України: Розпорядження Голови Верховної Ради України від 31 січня 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/21/22-pr#Text>
2. Литвинська С. В. Роль веб-порталу «Архіви України» у забезпеченні комунікаційного каналу з веб-сайтами архівних установ України та зарубіжжя // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 10–12 верес. 2015 р. Одеса : Сімон, 2015. С. 172–182.
3. Хартія про збереження цифрової спадщини. 2003. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000179529>
4. Дубровіна Л. Основні положення концепції комп'ютеризації архівної справи // Студії з архівної справи та документознавства. 1998. Т. 3. С. 6-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sasd_1998_3_2
5. Кисельова Алла Анатоліївна. Архівні ресурси України в глобальній інформаційній мережі: види, доступ, перспективи [Текст] : дис... канд. іст. наук : 07.00.10. Державний комітет архівів України; Український НДІ архівної справи та документознавства. Київ, 2005. 200 с.
6. Боряк Г. В. Електронні архівні публікації в Інтернеті: проблеми репрезентації інформаційних ресурсів // Архіви України. 2002. № 4-6(250). С. 141-169. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0000001296>
7. Боряк Г. В. Інформатизація архівної галузі сьогодні: поточні здобутки і завдання формування електронних ресурсів // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Київ, 2004. Вип. 11. Ч. 2. С. 4–9.

8. Валаччі Ф. Сайти Інтернету та архівне дослідження: типологія та можливості пошуку // Міжнародний журнал архівів. 2003. № 2—3. С. 185—190.
9. Климчук Л. В. Веб-сайти архівних установ Поділля як джерельна база краєзнавчих досліджень // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2011. № 4. С. 10-13. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2011_4_2
10. Яременко Л. Документні ресурси архівного фонду НАН України в інтернет-середовищі: можливості використання та трансформації // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. 2009. Вип. 24. С. 127-138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2009_24_11
11. Коржик Н. Архіви України в інформаційному просторі: сучасний стан організації веб-сайтів // Вісник Книжкової палати. 2017. № 8. С. 21-24. . URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2017_8_7
12. Сайт Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства (УНДІАСД). URL: <https://undiasd.archives.gov.ua>
13. Сайт Державної архівної служби. URL: <https://archives.gov.ua/ua/>
14. Васильченко М. М. Електронні ресурси обласних державних архівів України в мережі інтернет: стан і перспективи розвитку в сучасному соціально-комунікаційному середовищі // Вісник Харківської державної академії культури. 2011. Вип. 32. С. 159-167. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/hak_2011_32_20
15. Коржик Н. А. Сучасні інструменти ефективною репрезентації архівних ресурсів України // Вісник Харківської державної академії культури. 2020. Вип. 58. С. 47–57.
16. Божук Л. Інформаційні ресурси і сервіси Інтернет в роботі державних архівів України // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. 2016. Вип. 3. С. 14-18

17. Сайт Національного архіву Великобританії URL: <https://www.nationalarchives.gov.uk>.
18. Сайт Національного архіву Австралії. URL: <https://www.naa.gov.au>.
19. Сайт Національного архіву Канади URL: <https://library-archives.canada.ca/eng>.
20. Сайт обласного державного архіву Закарпатської області. URL: dazo.gov.ua
21. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів: постанова Кабінету Міністрів від 7 травня 1998 р. № 639. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/639-98-п#Text>
22. Сайт обласного державного архіву Івано-Франківської області. URL: if.archives.gov.ua
23. Сайт обласного державного архіву Рівненської області. URL: rv.archives.gov.ua
24. Сайт обласного державного архіву Київської області. Дата звернення – 15.11.2023. URL: dako.gov.ua
25. Сайт обласного державного архіву Черкаської області. URL: ck.archives.gov.ua
26. Сайт обласного державного архіву Чернігівської області. URL: cn.archives.gov.ua
27. Сайт обласного державного архіву Полтавської області. URL: poltava.archives.gov.ua
28. Сайт обласного державного архіву Харківської області. URL: archives.kh.gov.ua
29. Сайт обласного державного архіву Одеської області. URL: archive.od.gov.ua
30. Сайт обласного державного архіву Вінницької області. URL: <https://davio.gov.ua>
31. Філіпова Л.Я Цифрові архіви в сучасному суспільстві: термінологічний та змістовний аспект // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія: наук.журнал. 2018. №2. С.6-11.

32. Міжнародний проект в рамках InterPARES Trust. URL:
<http://interparestrust.org/trust>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця оцінки сайтів 10 обласних державних архівів

№	Назва архіву	Посилання на сайт	Прозорість	Доступність	Користувачський досвід	Інтегрованість	Засоби доступу
1	Державний архів Закарпатської області	dazo.gov.ua	5	3	4	3	4
2	Державний архів Івано-Франківської області	if.archives.gov.ua	4	3	5	2	5
3	Державний архів Рівненської області	rv.archives.gov.ua	5	5	5	4	5
4	Державний архів Київської області	dako.gov.ua	4	4	4	3	5
5	Державний архів Черкаської області	ck.archives.gov.ua	4	4	4	3	3
6	Державний архів Чернігівської області	cn.archives.gov.ua	4	2	2	2	3
7	Державний архів Полтавської області	poltava.archives.gov.ua	5	4	3	4	2
8	Державний архів	archive	4	3	3	4	3

	Харківської області	s.kh.gov.ua					
9	Державний архів Одеської області	archive.od.gov.ua	5	4	5	5	4
10	Державний архів Вінницької області	https://davio.gov.ua	4	3	3	3	4

ДОДАТОК Б

Головна сторінка веб сайту обласного державного архіву Закарпатської області

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Головна Про Архів ▾ Новини Видання Анонси Контакти

ПРО АРХІВ

- ПРО ДАЗО
- КЕРІВНИЦТВО ДАЗО
- СТРУКТУРА
- ІСТОРІЯ
- ФОНДИ
- ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ
- НАУКОВО-ДОВІДКОВА БІБЛІОТЕКА
- ЛІТЕРАТУРА

НАВІГАЦІЯ

- АРХІВНІ УСТАНОВИ ОБЛАСТІ
- НОРМАТИВНА БАЗА
- МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ
- ГАЛУЗЕВІ ПРОГРАМИ
- ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ

Фонди

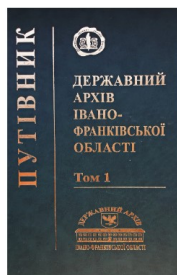
5072 фонди, 1383401 справи, 1391-2017 рр., 1624 од. зб. науково-технічної документації, 1948-1987 рр., 17374 од. зб. фотодокументів, 1918-1990 рр. Документи до 1946 р. зберігаються у м. Берегове. Вони відображають історичне...

Наші видання **Фонди**

s://dazo.gov.ua/normativna-baza історичні акти

ДОДАТОК В

Сторінка результатів пошуку на веб сайті обласного державного архіву Івано-Франківської області (демонстрація постійного доступу до інклюзивної версії веб сайту та мовний перемикач)

Державний архів Івано-Франківської області: Путівник. – Т. 1: Фонди періоду до 1939 року. – К., 2008. – 464 с. (Файл у форматі PDF - 5,4 МВ)

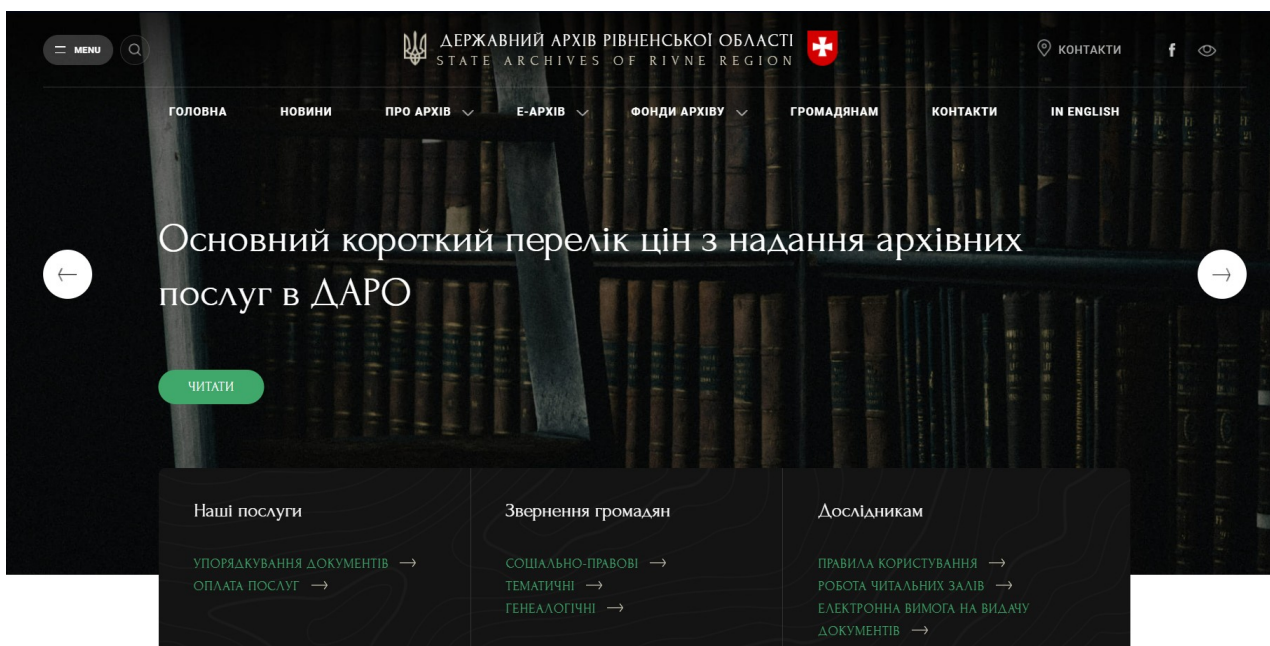
Державний архів Івано-Франківської області: Анотований реєстр опісів (Файл у форматі PDF - 923 кВ)

Каталог метричних книг

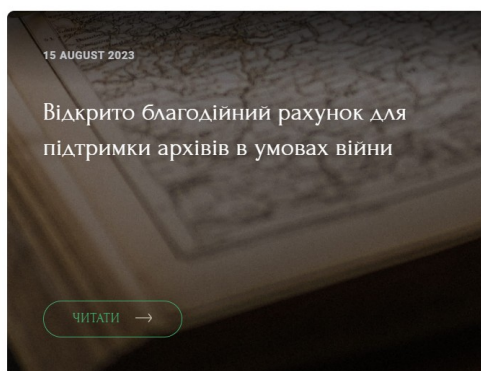
<p>Географічний показчик, Фонд 631</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 1</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 2</p> <p>Переглянути</p>
<p>Фонд 631, опис 3</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 4</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 5</p> <p>Переглянути</p>
<p>Фонд 631, опис 6</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 7</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 8</p> <p>Переглянути</p>
<p>Фонд 631, опис 9</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 10</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 11</p> <p>Переглянути</p>
<p>Фонд 631, опис 12</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 13</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд 631, опис 14</p> <p>Переглянути</p>
<p>Фонд 631, опис 15</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд Р-2521, опис 1, справа 1-42</p> <p>Переглянути</p>	<p>Фонд Р-2521, опис 1, справа 43-97</p> <p>Переглянути</p>

ДОДАТОК Г

Головна сторінка веб сайту обласного державного архіву Рівненської області*Блок головної сторінки веб сайту обласного державного архіву Рівненської області з секцією Новини\Анонси*

Новини Анонси

13 NOVEMBER 2023

Online-виставка та стаття:
«Цукроварня на Волині.
Бабинський цукровий завод»

22 OCTOBER 2023

Online-виставка та стаття: «З
історії Радивилівського
(Червоноармійського) району
Рівненської області...» 1939-

2 OCTOBER 2023

Online-виставка «Діяльність
УПА на Рівненщині» (до
річниці створення УПА. За
документами фонду

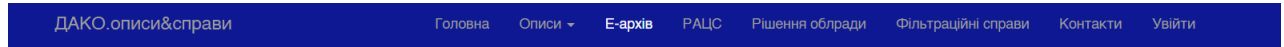

*Інтерактивний елемент сайту державного архіву Рівненської області - 3D тур
«Віртуальне Рівне: подорож у часі головною вулицею міста»*

ДОДАТОК Д

Сторінка результатів Е-архіву на веб сайті обласного державного архіву Київської області

Шановні користувачі!

Державний архів Київської області представляє новий проект Е-Архів, який покликаний забезпечити відкритий доступ до цифрових копій документів, які зберігаються в його фондах.

Оберіть період

До 1917 ▾

До ЦФК!

Інструкція для користування Цифровим фондом користування оцифрованих описів справ

[Загальні відомості]

Представлені цифрові копії зроблені з оригіналів документів виключно технічними засобами Державного архіву Київської області і є частиною

[Правила користування]

Після того, як Ви відкрили головну сторінку, натисніть на Розпочнемо і перед Вами відкриється перша сторінка Фонди, де Ви маєте можливість

[Зручне доповнення]

Державний архів Київської області продовжує працювати над поповненням Е-Архіву і планує постійне оновлення цієї рубрики.

ДОДАТОК Е

Головна сторінка веб сайту обласного державного архіву Черкаської області

gov.ua
Державні сайти України

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ОФІЦІЙНИЙ ВЕБ-САЙТ

Про архів Новини Звернення Фонди Контакти Пошук

версія сайту для людей з вадами зору

Выбрати язык

Головна
Інформуємо громадськість
Архів новин
Нормативно-методична база
Виставки online
Друга Світова війна
Українська Революція Гідності
Архів у ЗМІ
Публікації на порталі
Розсекречення архівних документів

Благодійний рахунок для підтримки архівів в умовах війни

Звертаємо увагу! Відкрито благодійний рахунок для підтримки архівних установ!

За ініціативи Державної архівної служби України минулого року відкрито благодійний рахунок для підтримки архівних установ в умовах військової агресії РФ проти України.

Звертаємось до всіх небайдужих громадян, організацій та колег з України та світу з проханням перераховувати кошти на створений благодійний рахунок.

ДОДАТОК Ж

Головна сторінка веб сайту обласного державного архіву Полтавської області

№ : 36011, м. Полтава, вул. Пушкіна, 18/24, ☎ : (приймальня+380532609326) (столи довідок +380532642034,+380532609380) ✉ : archive_pl@arch.gov.ua > : Пн - Чт 8:00 - 17:00, Пт 8:00 - 15:45

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ОФІЦІЙНИЙ ВЕБ-САЙТ

ГОЛОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ АРХІВУ □ ПРО АРХІВ □ ПУБЛІКАЦІЇ КОРИСТУВАЧАМ □ НОВИНИ КОНТАКТИ

До уваги громадян, які бажають отримати архівні послуги!
Інформація щодо оформлення запитів та роботи читальних залів розміщена у рубриці **ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН**.
Запити генеалогічного характеру можна також надіслати за **посиланням**.

Пошук...

ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН

ВИСТАВКИ ON-LINE

АРХІВ У ЗМІ

ІЗ ЖИТТЯ АРХІВУ

БЕЗБАР'ЄРНОСТЬ

Про новостворений фонд «Колекція документів про перебіг подій на Полтавщині під час широкомасштабного російського вторгнення в Україну» в ефірі

РАДІО ТОВАРИСТВО ПОЛТАВСЬКОГО КРАЮ

АРХІВНІ РЕСУРСИ (ЕЛЕКТРОННІ)

Оцифровані документи, які розміщені на платформі корпорації «FamilySearch»

„росія – імперія зла: витоки явища, злочини кремля, напрямки досліджень“

ДОДАТОК 3

Головна сторінка веб сайту обласного державного архіву Харківської області

Пошук... версія для слабозорих Головна Мережа архівних установ "Гаряча" телефонна лінія держархіву Контакти Інтернет-приймальня Карта порталу

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Email: d.archiv@kharkivoda.gov.ua
Телефон: +3(057) 731-26-62

Наша адреса: Корпус № 1: 61002, м. Харків, вул. Миросицька, 41 (ст. метро "Університет"); Корпус № 2: 61005, м. Харків, просп. Героїв Харкова, 7 (ст. метро "Площа Конституції");

ДОПОМІЖНЕ МЕНЮ

- Про архів →
- KHARKIV REGION STATE ARCHIVE
- 3 життя архіву
- 100 років системі архівних установ України
- Електронний архів →
- Прес-центр →
- Документальні виставки on-line →
- Вакансії
- Нормативна база
- Доступ до публічної інформації
- Звернення громадян →
- Інформуємо громадянськість →
- Публікації на сайті →
- Реалізація Закону України "Про очищення влади" →
- Контакти

НОВИНИ

24.11.2023

ВІДКРИТО ВИСТАВКУ "ДО 90-Х РОКОВИН ГОЛОДОМОРУ 1932 – 1933 РОКІВ В УКРАЇНІ"

24 листопада 2023 року на вебсайті Державного архіву Харківської області відкрито онлайн виставку "До 90-х роковин Голодомору 1932 – 1933 років в Україні" (за документами Державного архіву Харківської області).

[Детальніше...](#)

23.11.2023

ПРОВЕДЕНО ОНЛАЙН-ЛЕКЦІЮ «ДО 90-Х РОКОВИН ГОЛОДОМОРУ 1932–1933 РР. – ГЕНОЦИДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ»

23 листопада 2023 року заступник начальника відділу інформації, використання документів та документального забезпечення Державного архіву Харківської області Олена Сафонова провела онлайн-лекцію для студентів I-V курсів історичного факультету КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради за темою: «До 90-х роковин Голодомору 1932-1933 рр. – геноциду українського народу».

[Детальніше...](#)

29.09.2023

АНОНСИ

27.02.2023

УВАГА! Надійшла інформація

ДО УВАГИ ГРОМАДЯН!

До уваги громадян! У зв'язку з воєнним станом особистий прийом громадян, видача архівних довідок та відвідування читальних залів Державного архіву Харківської області призупинено до особливого розпорядження. Звернення до Державного архіву Харківської області рекомендуємо надсилати поштою на адресу: 61005, м. Харків, просп. Героїв Харкова, 7 або на електронні адреси: d.archiv@kharkivoda.gov.ua stidovidok.archive_kh@arch.gov.ua Відповіді на запити будуть [...]

archive_kh@arch.gov.ua stidovidok.archive_kh@arch.gov.ua

[Детальніше...](#)

11.02.2022

ВСІХ МІСЖАНЦІВ М. ХАРКОВА ТА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗАПРОШУЄМО ПРОЙТИ СОЦІОЛОГІЧНЕ ОПИТУВАННЯ "БЕЗПЕКА ТА ДОВІРА"

Шановні мешканці м. Харкова та Харківської області! Пропонуємо Вам взяти участь у соціологічному опитуванні «безпека та довіра». Це дослідження проводиться з метою покращення якості правоохоронних послуг та визначення проблем безпеки в районах м. Харкова та Харківської області. За результатами опитування будуть встановлені пріоритетні напрями забезпечення

ОБЕРТЬ МОВУ

 Выбрать язык

АРХІВ НОВИН

Грудень 2023

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

[« Лист](#)

РЕЄСТРАЦІЯ

[Зареєструватися](#)

ДОДАТОК К

Головна сторінка веб сайту Національного архіву Канади

[Français](#)

 Government of Canada / Gouvernement du Canada

Search the website

MENU ▾

[Canada.ca](#)

Library and Archives Canada

Library and Archives Canada (LAC) helps Canadians gain a better understanding of who they are. It serves as the continuing memory of the federal government and its institutions and as the guardian of Canada's distant past and recent history. Discover [who we are and what we do](#).

Collection Search

Search government records, books, newspapers, images and more

[Learn more about Collection Search](#) or [try our other search tools](#).

[A concrete milestone](#)

Ādisōke celebrates completion of floors

Головна сторінка веб сайту Національного архіву Австралії

 NATIONAL ARCHIVES OF AUSTRALIA

Explore the collection ▾ Help with your research ▾ Students and teachers ▾ Information management ▾ Visit us ▾ About us ▾

Explore Australia's most valuable government records

[RecordSearch](#)

[Help with your research](#)

Головна сторінка веб сайту Національного архіву Великобританії

THE NATIONAL ARCHIVES

Menu

Search our website

Explore

1,000 years of history

[Help with your research](#) [Search the catalogue](#) [Find online collections](#)

[Book now for next year's events](#)

Our next season of talks, webinars and events is now on general sale

